

PLANERAD NATIONALPARK I ÅSNEN

Hej!

Det här är det andra nyhetsbrevet med anledning av att det pågår utredning om att bilda en nationalpark i Åsnenområdet. Nyhetsbrevet är tänkt att komma ut 1-2 gånger/år och sänds bl.a. ut till närboende runt hela sjön. Syftet är att sprida information om området och vad som sker i projektet. Nyhetsbrevet ges ut av Naturvårdsverket och Länsstyrelsen i samarbete med de tre kommunerna Tingsryd, Alvesta och Växjö.

VY MOT SYDVÄST

LÄGET I PROJEKTET

Sedan sensommaren 2012 pågår förhandling med ca 20 mark- och vattenägare. Vid årets slut hade köp av mark och vatten från tre fastigheter genomförts. Nya kontakter med markägare inom utredningsområdet görs löpande. Arbetet med markägarförhandlingar tar lång tid och måste få ta tid. På flera av fastigheterna behövs det ytterligare utredningar av oklarheter, t.ex. vad gäller gränser i vatten. Målet är att bli klar med huvuddelen av förhandlingarna under detta år.

A scenic view of a lake with a rocky shore and dense forest under a blue sky with clouds. The foreground shows a rocky outcrop in the water, and the background features a dense forest of evergreen trees. The sky is bright blue with scattered white clouds. The water is calm and reflects the sky and the surrounding greenery.

Arbetsgruppen och referensgruppen fortsätter arbetet med frågan kring hur natur och kultur i området bäst kan visas upp för besökare i framtiden. Läs mer om detta under ”Att visa natur” på sidan 7-8. Dessutom görs insamling av kunskap om områdets historia och nya inventeringar i fält av växter, djur och fornlämningar. Ett exempel på den kunskap som finns hos hembygdsföreningar kan ni läsa om på sidan 11-12.

FULUFJÄLLETS NATIONALPARK - FÖRE OCH EFTER

Nationalparker är attraktiva besöksmål men är ibland också känsliga ekosystem. Därför är det extra viktigt att turism i dessa områden sker på ett hållbart sätt. I samband med bildandet av Fulufjällets nationalpark i de inre delarna av Dalarna gjordes en omfattande studie av friluftslivet och turismen i området.

Antalet besökare ökade när nationalparken var ny från tidigare 37000 till 53000 besökare under 2003 och har därefter minskat något. 10-15% av dessa kom dit just för att det är en nationalpark. Största delen av ökningen har skett i de mest lättillgängliga delarna av parken kring det vackra Njupeskärs vattenfall. I och med att det har anlagts bättre stigar och spänger över våtmarker har slitaget på naturen minskat efter att området blev nationalpark. Besökarna ansåg att de viktigaste faktorerna för turismutveckling var guidning om natur och kultur, miljöanpassning, lokal mat samt kontakter med lokalbefolkningen. Rapporten "Friluftsliv och turism i Fulufjället – före och efter nationalparksbildning" finns att läsa eller beställa på Naturvårdsverkets hemsida. Det finns också en nyutkommen bok som handlar om hur denna nationalpark bildades, "Så vände vinden" utgiven av Naturvårdsverket.

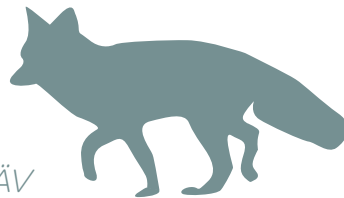

VATTENFALLET I FULUFJÄLLET

ATT VISA NATUR

Att förmedla kunskap om och väcka känsla för naturen och kulturlandskapet kallas med ett gemensamt begrepp för "naturvägledning". Det är t.ex. guidning, skyltar eller utställningar. Centrum för naturvägledning (CNV) hjälper till med att ta fram en plan för naturvägledningen i den blivande nationalparken. Med hjälp av referensgruppen i projektet har det tagits fram ett övergripande budskap och en mängd förslag på olika saker att lyfta fram i området.

JÄTTESVAMPMAL

Det finns också förslag på hur besökare kan röra sig i området för att förstå hur sevärigheterna hänger ihop och för att uppleva dem. Men än så länge är allt på ett idé-stadium. Två platser inom utredningsområdet som skulle kunna vara lämpliga är Bjurkärrs naturreservat och Trollberget nära Hulevik.

HÖGSTUBBE AV BOK

DE STORA ÖARNA

Mitt i naturreservatet Västra Åsnens övärld ligger Bergön, Norra Aspö och Södra Aspö. Alla tre är skogsklädda men har i övrigt ganska skilda karaktärer. Öarna finns med på häradskartan från 1600-talet men i övrigt finns det inga historiska kartor. Öarna ligger i Urshults socken även om det periodvis tillhört ägare i Västra Torsås.

Bergön (60 ha) har varit bebodd mellan 1600-talet och 1800-talet och gårdsmiljön finns kvar. Omkring 1840 hade familjen på ön 6 barn. När skolplikten infördes blev det för svårt med transporterna och familjen flyttade till Törnabygd. Den sista som bodde kvar ytterligare några år var farfar Nils Olofsson. På slutet (år 1853) hölls husförhör på gården och då finns det nedtecknat att 70 personer var samlade i stugan.

På Södra Aspö (30 ha) finns strövvänlig bokskog. Ön har tidigt utnyttjats av människor. Över hela ön finns fossil åkermark med röjningsrösen från tiden kring Kristi födelse. Rösena tycks vara opåverkade av senare tiders aktiviteter. På öns krön hittades nyligen en grav, en rundstensättning. Under senare århundranden har ön används främst som sommarbete för kreatur och som ved- och virkeskälla.

Norra Aspö (30 ha) har gammal blandskog av gran, tall och blandat löv. Än har vi inte hittat några lämningar eller historier kopplade till denna ö. Vi är intresserade av att få in mer historier!

An aerial photograph of a large lake with numerous forested islands and peninsulas. The water is a deep blue, and the islands are covered in dense green trees. The perspective is from a high angle, looking down on the landscape.

BERGÖN

NORRA ASPÖ

SÖDRA ASPÖ

SUNDSLÄTT, SIRKÖN

VÄDERKVARNAR

I Åsnen fanns det väderkvarnar på de flesta öar med bofasta bönder. På Förarm som ligger öster om Sirkön fanns det en väderkvarn. På Borgön som också ligger öster om Sirkön fanns två väderkvarnar och båda var holkkvarnar. På Åsnens största ö Sirkön fanns flera kvarnar men vi har endast belegg för två, båda dessa var holkkvarnar. Den ena stod på Näset vid Mjölknabben och det är den som är flyttad till Museiparken i Växjö. Den andra fanns på Sundslätt på södra delen av Sirkön. Sannolikt har det funnits fler för några åkrar har namn som kvarnåkern och kvarnalyckan. På Bergön som ligger mitt i västra

Åsnens övärld har också funnits en väderkvarn. Ett exempel på att väderkvarnarna hade stor betydelse är att August Magnusson som hade en väderkvarn på sin gård Segersnäs invid Åsnen behöll väderkvarnen när han 1893 sålde gården och flyttade till Getnö. Denna väderkvarn står fortfarande kvar och är nyrenoverad. Det är den enda väderkvarn i Kronobergs län som står kvar på ursprunglig plats.

Framtaget ur Hembygdsföreningen
Gamla Urshults arkiv av ordförande
Gunnar Andersson

BORGÖN

MJÖLKENABBEN, SIRKÖN

12
GUNNAR ANDERSSON

TANDROT

MER INFORMATION

Tidigare har aktuell information om nationalparksarbetet funnits på Länsstyrelsens hemsida. I slutet av mars lanseras nu en egen hemsida. På denna sida kommer det att finnas betydligt mer information om t.ex. området, växt- och djurlivet med mera. Här finns också tidigare nyhetsbrev att ta del av.

www.nationalparkasnen.se

VILL DU VETA MER ELLER ATT VI SKRIVER
OM NÅGOT SPECIELLT, KONTAKTA OSS

Helene Pettersson, bitr. projektledare,
Länsstyrelsen, 010-2237456
helene.pettersson@lansstyrelsen.se

Gisela Norberg, projektledare,
Naturvårdsverket, 010-698 15 14,
gisela.norberg@naturvardsverket.se

Anders Borgehed, Tingsryds kommun,
0477-441 54,
anders.borgehed@tingsryd.se

Elinor Bjärnborg, Alvesta kommun,
0472-152 53,
elinor.bjarnborg@alvesta.se

Lars Andersson, Växjö kommun,
0470-415 84,
lars.andersson@vaxjo.se

Vid frågor kring nyhetsbrevet kan ni även
kontakta Catti Sammelin, informatör vid
Länsstyrelsen på 010-2237486,
catarina.sammelin@lansstyrelsen.se

LÄS MER PÅ WEBBEN
www.nationalparkasnen.se
www.lansstyrelsen.se/kronoberg
under "Djur & natur"

NYHETSRESEN NR 2
Utgivet i mars 2013.

BILDER

Martin Eriksson sidan 3, 7 & omslagsbilden.
Helene Pettersson sidan 4 & 13. Catti Sammelin
sidan 8. Tomas Franklin/Myra bildarkiv sidan 6.
Lars Frisk sidan 12 på Gunnar. Fotograf Cecilia
Forss baksida. Bergslagsbild AB sidan 2 & 10. P.G
Vejde sidan 11-12 väderkvarnar. Illustration &
layout Catti Sammelin & Martin Eriksson.

KUNGAPARET BESÖKTE ÅSNENOMRÅDET

H.M. Kung Carl XVI Gustaf har i år varit statschef i 40 år. Under jubileumsåret besöker Kungaparet landets samtliga län. Den 6 mars besökte de Kronobergs län och Tingsryds kommun. Anders Borgehed, näringslivsutvecklare i Tingsryds kommun, berättade om planerna för nationalparken och vad det betyder för företagandet i kommunen. Berit Oscarsson, informationschef Naturvårdsverket, berättade om det nya varumärket för Sveriges alla nationalparker. Kungaparet åt lunch på Blidingsholms gård och solen strålade från klarblå himmel.

